

**ȘCOALA DOCTORALĂ „SIGISMUND TODUȚĂ”
ACADEMIA DE MUZICĂ „GHEORGHE DIMA” CLUJ-NAPOCA**

TEZĂ DE DOCTORAT

Sonatele pentru pian de Paul Hindemith

REZUMAT

**Conducător științific:
Prof. Univ. Dr. Gabriel Banciu**

**Doctorand:
Luca Toncian**

Cluj-Napoca

2019

REZUMAT

Prezenta teză de doctorat a luat naștere din admirația mea pentru compozitorul și muzicianul Paul Hindemith. Asemenea lucrărilor compozitorilor contemporani lui, în care se contopesc influențele exterioare cu propria concepție creatoare, opera lăsată de Paul Hindemith reprezintă un univers variat, valabil, stabil și bine conturat, aducând un plus de expresivitate, frumusețe și nenumărate posibilități de dezvoltare pentru evoluția muzicală.

Având ocazia de a interpreta *Sonata pentru pian nr. 3* în numeroase recitaluri și concursuri, m-am apropiat tot mai mult de estetica hindemithiană, de simțirile, de logica și gândurile compozitorului, proiectate în demersul său inedit. Am fost recompensat, descoperind o virtuozitate ascunsă sub structurile sale impecabil de clar definite, de o deosebită dificultate și intensitate a discursului sonor.

Concepția de libertate este îngrădită la Hindemith de rigiditatea și limitarea aparentă a propriului sistem tonal, care, odată înțeles, deschide un univers tuturor ascultătorilor, spre a descoperi elementele de autenticitate ale acestuia. Libertatea se manifestă în multitudinea tehnicilor compoziționale, în atracția compozitorului pentru idei noi, moderne, dar în același timp se simte respectul purtat muzicii vechi, în special muzicii Renașterii și Barocului. Paleta creatoare de care dispune compozitorul cuprinde întreaga experiență acumulată pe parcursul istoriei muzicii, iar voința de îmbinare a valorilor contemporane cu cele tradiționale îi oferă lui Paul Hindemith inspirația necesară de a-și făuri propriul univers, bogat în construcții și înțelesuri.

Lucrarea este concepută în patru capitole, fiecare tratând aspecte diferite legate de biografia compozitorului, de creația hindemithiană în general – prin vizarea particularităților stilistice –, de creația pianistică, cu ponderea cea mai mare a interesului și analizei în detaliu pe sonatele pentru pian.

Capitolul 1 abordează contextul creator al compozitorului Paul Hindemith, evidențiind biografia și evoluția stilistică prin descrierea raportului dintre tradiție și inovație în creația sa.

Al doilea capitol oferă o viziune asupra întregii creații a lui Paul Hindemith, din punct de vedere al genurilor abordate, a evoluției stilului componistic și al dogmelor teoretice la care a ajuns și care au fost materializate în scrieri. Sunt detaliate particularitățile proprii creației sale, pornind de la conceptele componistice teoretizate în cărți, conferințe, în activitatea pedagogică și de cercetare, de experimentare și practică artistică.

Cea de-a treia secțiune a tezei face o prezentare în detaliu a lucrărilor pentru pian din perspectiva genurilor și a formelor abordate, a trăsăturilor stilistice specifice fiecărei piese. Un subcapitol este dedicat lucrării *Ludus Tonalis*, pe care o considerăm o operă de mare importanță și profunzime în creația pianistică universală.

În **capitolul final** sunt analizate cele *trei sonate pentru pian*, sub aspectul stilistic, al formei și al elementelor de particularitate ale limbajului pianistic (melodica, structurile metro-ritmice, scriitura armonică și polifonică). În încheierea capitolului se face o incursiune analitică a concepției interpretative a sonatelor pentru pian ale lui Hindemith, prin compararea înregistrărilor a doi mari pianiști: Glenn Gould și Siegfried Mauser. Acestei analize îi este adăugată propria viziune interpretativă, rezultată din experiența acumulată prin cunoașterea îndeaproape a sonatelor.

Sonatele pentru pian demonstrează încă o dată imensa capacitate creatoare a lui Paul Hindemith. Conținutul lor emoțional rezultă din frumusețea scriiturii pianistice, a ingeniozității prelucrării materialului tematic, a varietății tratării contrapunctice și din simetria construcției. Aceste calități le recomandă pianiștilor pentru îmbogățirea propriului repertoriu, iar publicului meloman pentru lărgirea universului spiritual.

Prin diversitatea creației, Hindemith a reușit să adauge repertoriului muzical universal lucrări valoroase, substanțiale și pline de energie. A fost un compozitor prolific, un interpret deosebit, multilateral, un dirijor inspirat și un profesor respectat, care și-a câștigat un loc binemeritat în istoria muzicii și care justifică atenția generațiilor care îi succed.

Prin prezenta lucrare doresc să îl fac mai cunoscut celor interesați pe Paul Hindemith, un artist față de care am cea mai profundă admirație.